

KOMKOMMERTIJD...

Stel, u bent bij een groot m.e.r.-plichtig project betrokken en in de zienswijzen wordt verder niets gezegd over de m.e.r.-procedure of het MER. Bent u dan klaar en is dan de m.e.r.-deur – eindelijk – dichtgeslagen? Nee, dat is dus niet het geval. Uit twee recente uitspraken van de Afdeling blijkt dat het niet noodzakelijk is om al in de zienswijzen melding te maken van m.e.r.-problemen. Indien insprekers dat niet gedaan hebben, kunnen zij toch – alsnog – in bezwaar en beroep over m.e.r.-aspecten kritische opmerkingen maken die wel ontvankelijk zijn.

Steven Pieters

Zowel het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland, als het college van gedeputeerde staten van Flevoland hebben in verschillende rechtzaken geprobeerd om appellanten niet-ontvankelijk te laten verklaren voor wat betreft hun opmerkingen op de milieueffectrapportage.

De Afdeling zegt in de uitspraak van 6 juni 2007 (Flevoland):

‘Uit artikel 6:13 van de Algemene wet bestuursrecht vloeit voort dat een belanghebbende geen beroep kan instellen tegen onderdelen van een besluit waarover hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht, tenzij het niet naar voren brengen van een zienswijze hem redelijkerwijs niet kan worden verweten. Bij besluiten inzake een milieu-vergunning worden de beslissingen over de aan-vaardbaarheid van verschillende categorieën milieugevolgen als onderdelen van een besluit in vorenbedoelde zin aangemerkt. Nu de beroeps-grond dat ten onrechte geen milieueffectrapport is gemaakt geen betrekking heeft op een besluit-onderdeel als hiervoor bedoeld, staat artikel 6:13 er niet aan in de weg dat deze grond eerst in beroep wordt aangevoerd.’

In de uitspraak van 13 juni 2007 (Steenwijkerland) komt de Afdeling tot een vergelijkbare redenering. Daarmee wordt gelijk de eerste uitspraak bevestigd en is er dus sprake van een algemene lijn van de Afdeling voor wat betreft dit juridische vraagstuk.

Productiecapaciteit

De uitspraak van 6 juni, die gaat over een inrichting waar men allerlei vetten wil gaan smelten, op- en overslaan, is in zoverre nog interessant omdat uit de stukken blijkt dat men mogelijk plannen heeft voor een grotere inrichting (lees: m.e.r.-plichtige inrichting), maar dat men slechts een kleinere inrichting heeft aangevraagd. Maar met die uitbreiding van de productiecapaciteit in de toekomst behoeft nu geen rekening te worden gehouden, zo

oordeelt de Afdeling. De Afdeling vindt dat alleen de aangevraagde productiecapaciteit van belang is. Ik vind dit niet in lijn met eerdere jurisprudentie en minimaal had de Afdeling iets moeten zeggen over de voorzienbaarheid van die uitbreiding. Het lijkt erop dat particuliere initiatieven aan minder zware m.e.r.-eisen hoeven te voldoen, in vergelijking tot initiatieven van overheden. Voor wat betreft de noodzaak om milieugevolgen goed in beeld te brengen, is dit niet terecht.

Veehouderij

Maar ook in geval van intensieve veehouderijen – ook particuliere initiatieven – stelt de rechter zich vaak soepel op. Al langere tijd volgt de Afdeling de lijn dat voor wat betreft de m.e.r.-drempel-waarden er alleen gekeken wordt naar wat er door de initiatiefnemer wordt aangevraagd, zonder dat er kennelijk door de Afdeling wordt gekeken of de gebouwde stalcapaciteit in de toekomst wel eens meer dieren zou kunnen gaan bevatten. In de genoemde uitspraak van 13 juni (gemeente Steenwijkerland) wordt er precies één zeug onder de m.e.r.-beoordelingsplicht gedreven. Maar vaak door kleinere stalaanpassingen – bij-voorbeeld de ‘ziekenboeg’ wordt iets kleiner ge-maakt – ontstaat er al snel ruimte om één of enkele dieren meer te houden. Nu moet de toe-zichthouder op de vergunning daar op letten, maar als de stal er eenmaal staat, vindt er niet achteraf nog een m.e.r.-beoordeling plaats. Ook in een vergelijkbare uitspraak, opnieuw van 13 juni, maar dan in de gemeente Nijmegen, worden twee stallen voor het houden van 2.960 vlees-varkens aangevraagd. Dat is 40 dieren onder de drempel. Ook daar wordt niet door de Afdeling gekeken of die stallen – door een iets andere indeling – ook voor meer dieren gebruikt zou kunnen worden. Door zo strikt alleen te toetsen aan de aanvraag, wordt daarmee een praktijk ‘uitgelokt’ waarbij men een grotere stal bouwt en

door middel van één of twee revisievergunningen in fasen toegroeit naar een activiteit die qua totale omvang eigenlijk m.e.r.- (beoordelings)plichtig is. Ik hoop dat de Afdeling zich daarvan bewust is. Zo’n grote stal betekent dat voorzienbaar is dat men eigenlijk meer dieren wil gaan houden.

Bij inspectie van de milieuvergunning zal men niet snel 2.999 (of meer) varkens willen gaan tellen, laat staan 84.999 (of meer) mesthoenders. En hoe tel je betrouwbaar allerlei beesten die door elkaar heen lopen? Plus dat in die situatie de activiteit al weer is gerealiseerd en een MER achteraf maken heeft weinig betekenis, behalve als administratieve last. Het maken van een MER heeft toegevoegde waarde wanneer er nog niets is gerealiseerd en er nog keuzes gemaakt kunnen worden. Voor grote intensieve veehouderijbedrijven – zeker wanneer er sprake is van gevoelige gebieden in de directe omgeving – is het vooraf zinvol om een MER te (laten) maken, juist omdat m.e.r. de verplichting kent om naar reële alternatieven te kijken. De vergunningprocedure verlangt dat niet en daar ligt dus de meerwaarde van het maken van een MER.

Behandelde uitspraken:

- *ABRvS, 6 juni 2007, nr. 200606063/1 (provincie Flevoland)*
- *ABRvS, 13 juni 2007, nr. 200607331/1 (gemeente Steenwijkerland)*
- *ABRvS, 13 juni 2007, nr. 200608330/1 (gemeente Nijmegen)*

Mr. S. Pieters, werkzaam bij de Commissie voor de m.e.r., schreef deze bijdrage op persoonlijke titel.